

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Návrh vyhlášky o vymezení rozsahu činností asistence v bydlení

I. Obecná část

1. Vysvětlení nezbytnosti právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Návrh vyhlášky o vymezení rozsahu činností asistence poskytované podle zákona o podpoře bydlení se předkládá v návaznosti na zmocňovací ustanovení zákona č. 175/2025 Sb., o poskytování některých opatření v podpoře bydlení (zákon o podpoře bydlení), podle kterého má Ministerstvo práce a sociálních věcí stanovit vyhláškou bližší vymezení rozsahu činností asistence.

V České republice doposud neexistuje systémová prevence a řešení bytové nouze, což se promítá do setrvalě vysokého počtu domácností nacházejících se v bytové nouzi. V souvislosti s aktuálním vývojem (energetická krize, dopady covidové krize a vysoká inflace) se může rozsah problému bytové nouze v následujících letech ještě výrazně navýšit. Bytová nouze lidem ztěžuje nebo znemožňuje naplňování základních potřeb. Má závažné dopady na fyzické i psychické zdraví, znemožňuje plnohodnotný rodinný život nebo omezuje právo na soukromí. Zejména u dětí má zásadní dopady na právo na vzdělávání a jejich úspěšnost ve vzdělávacím procesu a později i na jejich životní strategie a dráhy. Bytová nouze má v současnosti také vliv na umísťování dětí do náhradní péče. Kvůli bytové nouzi se prodlužuje pobyt obětí domácího násilí ve společné domácnosti s násilníkem.

Kromě dopadů na samotné domácnosti v bytové nouzi má tento problém i velké celospolečenské dopady, jako je vliv na veřejné prostory ve městech, rozvoj čtvrtí nebo oblastí s vysokým výskytem bytové nouze, vytváření prostoru pro sekundární trh s bydlením, erozi společenské soudržnosti a další.

Aktuální výkon sociální práce a dalších pomáhajících profesí podle zákona o sociálních službách čelí těmto výzvám:

- Nedostatečná kapacita sociální práce a dalších odborníků k poskytování dlouhodobější a v některých případech intenzivní podpory včetně asistence v bydlení. Stávající legislativní rámec neumožňuje poskytování potřebného rozsahu činností a intenzity podpory.
- Stávající systém financování sociálních služeb je velmi rigidní a není schopen pružně reagovat na změny v poptávce především z důvodu absence víceletého financování. Počty úvazků sociálních pracovníků v sociálních službách se řeší v rámci střednědobého plánování na krajské úrovni.

- Služby asistence v bydlení jsou poskytovány jen v rámci lokálních programů a nemají společnou metodiku a vymezení. Programy jsou nekoordinované a nejsou pokryty všechny cílové skupiny.

Samotný vznik zákona o podpoře bydlení vychází z celé řady strategických a koncepčních dokumentů, především z Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020, Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025, Strategie sociálního začleňování 2021–2030 a jejich Akčních plánů, Akčního plánu k naplnění Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti na období 2023–2025, Strategie rodinné politiky 2024–2030 a Koncepce bydlení České republiky 2021+. Strategie sociálního začleňování 2021–2030 reflektuje tuto potřebnost například v rámci strategického cíle 4.6.a. Zvyšovat dostupnost bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě, který ukládá resortům úkol přijmout legislativní úpravy podporující dosažitelnost a udržitelnost cenově dostupného nájemního bydlení. Rovněž reflektuje potřebnost zavést systém prevence ztráty bydlení a udržení získaného nového bydlení (asistence v bydlení).

Podpůrné opatření prevence ztráty bydlení, tzv. asistenci v bydlení, již pilotovali, či pilotují, programy na podporu sociálního bydlení hrazené z výzev Evropské unie, založené na Housing First přístupu. Koncem roku 2022 úspěšně ukončilo svou činnost 13 projektů v rámci výzvy č. 108 OPZ. Projekty díky přístupu Housing First pomohly získat střechu nad hlavou jednotlivcům a rodinám bez domova. Zabydleno bylo celkem 280 domácností, v nichž žije 730 osob, z toho 330 dětí. Bydlení si po jednom roce od zabydlení udrželo celkem 85 % domácností, 8 % se odstěhovalo z vlastních důvodů a pouze 7 % se odstěhovalo z důvodu porušení nájemní smlouvy. Od začátku roku 2023 se České republice daří úspěšně zabydlovat osoby prostřednictvím návazných projektů hrazených z výzev č. 007 a č. 101 OPZ+ Podpora sociálního bydlení. Obě výzvy jsou postaveny na principu Housing Led a pod něj spadajícího Housing First (okamžitý přístup k bydlení bez předchozí přípravy). V rámci zmiňovaných 41 projektů je v plánu zabydlet téměř 750 bytů. Tyto aktivity jsou však saturovány prostřednictvím zmiňovaných výzev a je potřeba zajistit jejich systémové ukojení a financování.

2. Zhodnocení souladu navrhované vyhlášky se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Návrh vyhlášky je souladu s jím prováděným zákonem o podpoře bydlení, stejně jako s příslušnými zmocňovacími ustanoveními:

- § 57 odst. 2 (obecné vymezení rozsahu činností asistence),
- § 58 odst. 3 (fakultativní ujednání ve smlouvě o asistenci rozšiřující poskytování asistence za účelem opětovného získání vyhovujícího bydlení).

3. Zhodnocení souladu s právem Evropské unie, s judikaturou soudních orgánů a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh vyhlášky je v souladu s právem Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie. Návrh vyhlášky nezpracovává předpisy Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Zákon o podpoře bydlení zavádí podpůrné opatření asistence v bydlení, které preventivně působí proti ztrátě bydlení. V současné době existuje obdobná služba zakotvená v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Tato úprava však poskytuje pouze základní rámec, který zahrnuje obecné podmínky pro výkon profese sociálního pracovníka, vybrané povinnosti a činnosti. Upravuje rovněž oblast sociálních služeb, jako například sociální poradenství, terénní programy, případně azylové domy, domy na půl cesty, chráněné bydlení, noclehárny, denní centra a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a oblast výkonu sociální práce v přenesené působnosti. Financování sociálních služeb a financování činností sociální práce sociálních pracovníků na krajských a obecních úřadech upravují § 101a a následující zákona o sociálních službách. V současnosti neexistuje odpovídající legislativní ukotvení služby, která by mohla podporovat osoby v bytové nouzi v bydlení v potřebné šíři všech cílových skupin. Některé služby definované v rámci zákona o sociálních službách by bylo možné využít díky jejich široké definici (terénní programy nebo sociální rehabilitace), žádná z nich ale není cílena na podporu bydlení, která má svá specifika.

Zákon o podpoře bydlení s sebou přináší dosud legislativně neřešenou oblast podpůrných preventivních služeb spojených s bydlením.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty, náklady na asistenci vyplývají z nařízení vlády o výši příspěvků podle zákona o podpoře bydlení, přičemž byly vyčísleny v rámci důvodové zprávy k tomuto zákonu. Navrhovaná právní úprava nebude mít žádný vliv na podnikatelské prostředí.

6. Zhodnocení, zda návrhem vyhlášky není zakládána veřejná podpora

Vyhodnocení veřejné podpory ve vztahu k poskytování asistence v bydlení je obsaženo v důvodové zprávě k zákonu o podpoře bydlení.

7. Zhodnocení dopadů na práva a povinnosti fyzických a právnických osob

Navrhovaná právní úprava bude mít pozitivní dopady na práva a povinnosti podporované osoby a členů její domácnosti, neboť díky bližšímu vymezení činností asistence se budou moci snadněji domoci svých práv.

8. Zhodnocení sociálních dopadů, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národností menšiny, dopadů na ochranu práv dětí a dopadů na životní prostředí

Zákon o podpoře bydlení předpokládá pozitivní dopad na ohrožené skupiny obyvatel (včetně rodiny) vymezené tímto zákonem. Cílovou skupinou návrhu vyhlášky jsou osoby v bytové nouzi a bytovou nouzí ohrožené. Návrh vyhlášky bude mít tedy pozitivní dopad na jejich situaci. Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na životní prostředí.

9. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava respektuje zásadu rovnosti žen a mužů a zákaz diskriminace.

10. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů je návrh vyhlášky v souladu s právem Evropské unie. Zhodnocení dopadu bylo podrobně provedeno v důvodové zprávě k zákonu o podpoře bydlení.

11. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady z hlediska korupčních rizik.

12. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná úprava nebude mít za následek žádné dopady na bezpečnost a obranu státu.

13. Zhodnocení dopadů na rodiny, zejména s ohledem na plnění funkcí rodiny, s ohledem na počet vyživovaných členů, na případnou přítomnost hendikepovaných členů a rodiny samoživitelů, rodiny se třemi a více dětmi a další specifické životní situace, dále s ohledem na posílení integrity a stability rodiny a posílení rodinné harmonie, lepší rovnováhy mezi prací a rodinou a na po-

sílení mezigeneračních a širších příbuzenských vztahů; zhodnocení musí obsahovat vysvětlení příčin případných rozdílů, očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje, s využitím statistických nebo jiných údajů, jsou-li tyto údaje k dispozici

V České republice je 35–62 tisíc domácností nacházejících se v bytové nouzi. V těchto domácnostech žije okolo 20–51 tis. dětí. Ztrátou bydlení je ohroženo zhruba 130–190 tis. domácností, v nichž vyrůstá přibližně 100 tis. dětí. V roce 2021 bylo celkem 32,4 % rodin sólo rodičů ohroženo chudobou, oproti 3,8 % rodin se dvěma dospělými a jedním dítětem a 7,1 % rodin se dvěma dospělými a dvěma dětmi.

Podpůrné opatření asistence v bydlení v rámci zákona o podpoře bydlení významně přispívá ke stabilitě rodin tím, že pomáhá udržet bydlení, což je klíčové pro plnění výchovných, socializačních i ekonomických funkcí rodiny. Největší přínos má pro rodiny samostatně pečující o dítě, vícečetné rodiny a domácnosti s hendikepovanými členy, dále pro domácnosti, které jsou diskriminované na trhu s bydlením či pro oběti domácího násilí a další zranitelné skupiny, které jsou vymezeny v příloze č. 4 zákona o podpoře bydlení. Činnosti asistence napomáhají rodinám k začlenění do komunit a podporují mezigenerační a širší příbuzenské vztahy.

14. Zhodnocení územních dopadů, včetně dopadů na územní samosprávné celky

Zákon o podpoře bydlení posiluje schopnost územních samosprávných celků efektivně řešit otázky bydlení pomocí potřebných nástrojů a finančních prostředků ke koordinaci bytové situace občanů na tomto území. Jedním z těchto nástrojů je asistence v bydlení, která bude působit preventivně proti ztrátě bydlení podporované osoby a tímto působením se posílí sociální integrace na úrovni obcí a krajů. Asistence v bydlení pomůže obcím předcházet bytové nouzi a bezdomovectví, což znamená nižší náklady na řešení bezdomovectví, tedy i souvisejících nákladů na zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti, zdravotní péči a sociální služby.

15. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení se zásadami tvorby digitálně přívětivé legislativy

Navrhovaná úprava nemá žádné dopady z hlediska zásad tvorby digitálně přívětivé legislativy.

II. Zvláštní část

K Celá Vyhláška

K § 1 písm. a)

Pracovník asistence podporuje podporovanou osobu například sestavením pracovního profilu, strukturovaného životopisu nebo doprovodem na pracovní pohovor a dále jí zprostředkuje kontakt s Úřadem práce České republiky (dále jen „Úřad práce“), případně ji na jednání s Úřadem práce doprovodí. V souvislosti s udržení jejího zaměstnání pracovník asistence pomáhá podporované osobě i nadále prostřednictvím pravidelných setkání a ve spolupráci s podporovanou osobou usiluje o její úspěšnou adaptaci v novém zaměstnání včetně osvojení a udržení pracovních návyků a činností v tomto zaměstnání.

K § 1 písm. b)

Pracovník asistence poskytuje pomoc a podporu při jednání s úřady za účelem uplatňování oprávněných zájmů a práv podporované osoby a podávání žádostí a následných řízení ve věcech dávek důchodového pojištění, dávky státní sociální pomoci, dávky hmotné nouze, dávky podmíněné nepříznivým zdravotním stavem a při dalších formách finanční podpory (sociální nadační fondy, dědictví, dary apod.). Konkrétně se jedná zejména o pomoc se získáním potřebných podkladů a dokumentů, s orientací v podmínkách získání příslušné sociální dávky, vysvětlení postupu při podání žádosti, vyplňování příslušných formulářů, doprovod na příslušný úřad a komunikaci s pracovníky úřadu. Pracovník asistence rovněž pomáhá se sepsáním dalších písemných podání v průběhu příslušných správních řízení, včetně opravných prostředků proti rozhodnutím příslušných úřadů, tedy včetně podpory při formulaci doplnění, vysvětlení nebo podání námitek.

K § 1 písm. c)

Jedná se o nasměrování podporované osoby k materiální pomoci a služeb poskytované například neziskovými organizacemi či obcemi prostřednictvím sbírek oblečení a nábytkových bank, ale i o pomoc s výběrem věcí potřebných k vybavení domácnosti a pomoc se zajištěním odvozu nábytku a větších spotřebičů. Získáním materiální pomoci se ušetří peněžní prostředky podporované osoby.

K § 1 písm. d)

Jde o činnost spočívající v nastavení pravidelných plateb nájemného a nákladů nebo záloh na služby, které souvisejí s bydlením, pomoc při zřízení tzv. institutu zvláštního příjemce nebo přímé úhrady, jsou-li v zájmu podporované osoby. Spadají sem i činnosti spočívající v podpoře a pomoci při nácviku a poté i osvojení a udržení dovedností pro sestavení rozpočtu domácnosti a posilování finanční gramotnosti prostřednictvím pravidelných konzultací. Jedná se o prevenci ve smyslu předcházení zadlužení na rozdíl od obdobných činností dle § 2 vyhlášky, kde se již jedná o součást řešení existujících dluhů.

K § 2 písm. a)

Činnost zahrnuje systematické mapování všech dluhů klienta, a to jak formálních (například exekuce nebo spotřebitelské úvěry), tak neformálních (například dluhy u přátel), včetně sledování procesů historie vzniku pohledávek a jejich splácení. Součástí je i vyhledání a zprostředkování pomoci dluhové poradny za účelem poskytnutí specializovanější pomoci v oblasti dluhové problematiky včetně sestavení kompletního přehledu všech dluhů, který obsahuje detaily o výši jednotlivých dluhů, jejich splatnosti a další náležitosti.

K § 2 písm. b)

Pracovník asistence pomáhá podporované osobě s řešením dluhů, které vznikly v počáteční fázi zadlužení, tj. typicky při opožděném placení nájmu či plateb za energie a dalších plateb souvisejících s bydlením. V případě řešení plateb souvisejících s bydlením je klíčová spolupráce poskytovatele asistence v bydlení s dalšími poskytovateli bytových podpůrných opatření. V tomto případě pracovník působí preventivně a snaží se zabránit tomu, aby se podporovaná osoba dostala do větších dluhů nebo platební neschopnosti ve vztahu k nájmu. Součástí této podpory může být mimo jiné i pomoc se zřízením chráněného účtu.

K § 2 písm. c)

Zahrnuje poskytnutí informací o existenci odborné pomoci v oblasti zadlužení, včetně všech relevantních kontaktů, na poskytovatele služeb v oblasti řešení zadlužení: odborné sociální poradenství, občanské poradny a dluhové poradny. Pracovník asistence motivuje podporovanou osobu, případně další členy domácnosti k aktivnímu řešení dluhové situace prostřednictvím využití služeb odborného dluhového poradenství nebo právního poradenství (například formou oddlužení). V návaznosti na doporučení dluhové poradny pak pracovník asistence podporovanou osobu vede k plnění jejích doporučení. V případě oddlužení pomáhá udržovat kontakt s insolvenčním správcem a kontroluje plnění podmínek schváleného splátkového kalendáře.

K § 2 písm. d)

Jedná se o podporu a pomoc při jednání s věřiteli ohledně splácení dluhů podporované osoby zahrnující také dohodu o splátkovém kalendáři, primárním splacení jistin dluhů nebo odpuštění penále. Jakýkoliv dluh může ohrozit udržení vyhovujícího bydlení, nejedná se tedy pouze o dluhy vzniklé v souvislosti s bydlením.

K § 2 písm. e)

Pracovník asistence vede s podporovanou osobou rozhovory za účelem posilování motivace k řešení nepříznivé situace její finanční gramotnosti a prevence dalšího zadlužení. Pracovník asistence rovněž upozorňuje podporovanou osobu na typická rizika v souvislosti s půjčkami (například krátkodobé půjčky, nákupy na splátky, ručení jiným osobám). Pracovník asistence pomáhá pod-

porované osobě vytvořit analýzu její finanční situace, která spočívá ve zhodnocení pravidelných příjmů a výdajů domácnosti a následně pomáhá vytvořit vyrovnaný a udržitelný rozpočet domácnosti.

K § 3 písm. a)

Pracovník asistence na základě zmapování situace podporované osoby doporučí vhodné sociální služby, jako je například odborné sociální poradenství (občanské poradny, manželské a rodinné poradny, sociálně-právní poradenství aj.) a terénní sociální služby (například osobní asistence a pečovatelská služba). V rámci vyhledávání může pracovník asistence napomoci s orientací v Registru poskytovatelů sociálních služeb, případně odkázat na příslušný orgán veřejné správy, který poskytne potřebné informace o sociálních službách v daném území. Pracovník asistence pomáhá podporované osobě kontaktovat poskytovatele sociálních služeb a zprostředkovat danou sociální službu, včetně případného doprovodu.

Pracovník asistence rovněž podporuje osobu při zajištění potřebné zdravotní péče. Podle individuální situace může doporučit a zprostředkovat kontakt na praktického lékaře či jiného poskytovatele primární péče (stomatologie, gynekologie a další), ambulantního specialistu nebo poskytovatele jiné specializované zdravotní péče (např. v oblasti adiktologie, centra duševního zdraví apod.). V případě potřeby pomáhá s orientací v systému zdravotních služeb (např. jednání se zdravotními pojišťovnami včetně komunikace se zdravotní pojišťovnou) a může asistovat i při objednání nebo doprovodu k vyšetření.

K § 3 písm. b)

Podpora a pomoc při uzavírání smluv s dodavateli služeb související s bydlením začíná výběrem vhodného dodavatele energií. Pracovník asistence rovněž poskytuje podporu a pomoc při kontrole podmínek smlouvy mezi podporovanou osobou a dodavatelem energií v rámci sjednávání této smlouvy a následně při dodržování podmínek v průběhu této smlouvy. Dále poskytuje aktivní součinnost při kontrole úhrad za dodávky energií a pomoc se zorientováním se v pravidelných vyúčtováních za energie či při případném přechodu k jinému dodavateli energií nebo s opětovným připojením k distribuční soustavě v případě neoprávněného odběru.

K § 3 písm. c)

Pracovník asistence zajišťuje pomoc a podporu při úředních jednáních, včetně případného doprovodu na jednání a pomoci s písemným podáním, a to například ve vztahu k obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, Úřadu práce, České správě sociálního zabezpečení, orgánu sociálně-právní ochrany dětí a dalším příslušným správním orgánům. Cílem je usnadnit uplatnění práv a oprávněných zájmů podporované osoby.

K § 3 písm. d)

Pracovník asistence poskytne podporované osobě podporu a pomoc při vyhledávání dalších vhodných služeb. K celkovému začlenění podporované osoby přispívá poskytovatel tím, že podporované osobě vyhledává a zprostředkovává přístup k dalším klíčovým službám (např. ke vzdělání, k volnočasovým aktivitám). Podpora seberozvoje a dovedností směřuje k posílení samostatnosti podporované osoby, tedy aby tato dokázala dlouhodobě zajistit a spravovat své bydlení.

K § 4 písm. a)

V rámci této činnosti asistence bude podporovaná osoba obecně (nikoliv ve vztahu ke konkrétní osobě) edukována ohledně svých práv a povinností týkajících se návštěv a přistěhování dalších osob vyplývajících z občanského zákoníku a nájemní smlouvy. Konkrétní kroky zahrnující dle situace nácvik postupu při zvládání návštěv, nastavování frekvence návštěv nebo v krajním případě až kontaktování policie, budou vycházet z přání/impulsu podporované osoby, která na základě obecné edukace poskytnuté pracovníkem asistence, požádá o podporu a pomoc při zvládání návštěvy konkrétní osoby nebo osob.

K § 4 písm. b)

Pracovník asistence poskytuje podporu a pomoc při navázání a obnovení komunikace s rodinnými příslušníky, včetně návratu potomků v náhradní rodinné či ústavní péči zpět do domácnosti a návratu člena rodiny z výkonu trestu odnětí svobody, výchovného či diagnostického ústavu, popřípadě i po návratu člena domácnosti ze zdravotnického zařízení po hospitalizaci, podporuje zajištění potřebné péče v domácím prostředí, pokud to člen domácnosti potřebuje a podpoří i podporovanou osobu ve zvládání role pečujícího. Není předpokládána povinnost navazovat či obnovovat rodinné kontakty v případech, kdy to není žádoucí nebo možné (např. z důvodu bezpečnosti, ochrany dětí, traumatických zkušeností či výslovného přání osoby). Postup je vždy individuálně plánován s aktivní účastí podporované osoby a s využitím zásad traumaticky informovaného přístupu, včetně posouzení rizik/benefitů a dostupnosti navazujících terapeutických služeb.

K § 4 písm. c)

Pracovník asistence pomáhá podporované osobě navazovat nové kontakty v místě bydliště, zapojovat se do místních aktivit a budovat sociální vazby, které přispívají k začlenění do společnosti a zvyšují kvalitu života. Pracovník asistence například doporučuje vhodné sociální a komunitní aktivity, podporuje účast podporované osoby na místních událostech a setkáních, poskytuje informace o dostupných službách a skupinách v komunitě a nabízí podporu při rozvoji sociálních dovedností.

K § 5 písm. a)

Pracovník asistence mapuje s podporovanou osobou potřeby a zdroje pro vybavení bytu a stěhování. Činnosti asistence zahrnují doprovod do nábytkové banky či doprovod do kamenného obchodu s nábytkem a domácími spotřebiči a pomoc s výběrem vhodného vybavení bytu s ohledem na zvláštní potřeby podporované osoby a dalších členů domácnosti (např. odhlučnění bytu pro rodiny s dětmi, technické pomůcky pro zdravotně znevýhodněné osoby). Pracovník asistence pomáhá podporované osobě s koordinací procesu stěhování vybavení do bytu. Pracovník asistence poskytuje pomoc při podání žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci na základní vybavení bytu, případně na uhrazení nákladů spojenými se stěhováním.

K § 5 písm. b)

Pracovník asistence poskytuje podporu a pomoc s monitoringem výše spotřeby vody a energií v domácnosti, při osvojování hospodárných návyků při spotřebě vody a energií, při hledání úsporných opatření v případě zjištění nadměrně vysoké spotřeby vody a energií (například užívání žárovek a spotřebičů s nižší spotřebou energie nebo vody, instalace perlátorů nebo využívání nejvýhodnějšího tarifu elektřiny).

K § 5 písm. c)

Jedná se o činnosti směřující k udržení hygienického prostředí v bytě a společných prostorech domu. Podpora a pomoc zahrnuje informační servis a vytvoření a udržení pravidelných úklidových návyků, motivaci k pravidelné péči o domácnost a další činnosti v okolí bytu, aby nedocházelo k narušení sousedského soužití. Poskytovatel asistence pomáhá podporované osobě například s pochopením domovního řádu a obsluhou technického vybavení bytu.

K § 5 písm. d)

Práva a povinnosti podporované osoby ohledně údržby a oprav souvisejících s užíváním bytu se řídí občanským zákoníkem a nájemní smlouvou. Činnosti asistence tedy dle konkrétní situace spočívají v pomoci se zajištěním opravy (včetně nahlášení a odstranění vad), při zpřístupnění bytu a zajištění součinnosti při povinných revizích (plynu, topných zařízení, komínů) a sanačních prací (desinsekce apod.).

K § 6

Při splnění podmínek § 58 odst. 3 zákona o podpoře bydlení a je-li tak ujednáno ve smlouvě o asistenci, lze asistenci poskytovat i po ztrátě vyhovujícího bydlení, a to za účelem jeho opětovného získání.

K § 6 odst. 1 písm. a)

Pracovník asistence napomáhá podporované osobě při komunikaci s majitelem bytu při opětovném získání právního titulu k užívání bytu, tedy ohledně pro-

dloužení nájemní smlouvy nebo dohody o splácení dluhů na nájemném, čímž se má předejít ztrátě vyhovujícího bydlení.

K § 6 odst. 1 písm. b)

Pracovník asistence poskytuje podporu a pomoc při identifikaci a ohlášení vad v bytě zahrnující komunikaci s pronajímatelem. Cílem je umožnit setrvání v dosavadním vyhovujícím bydlení a předejít vystěhování, pokud tyto vady lze napravit. Za vady, které mohou mít vliv na vhodnost bytu, se považují zejména technické, hygienické a stavební nedostatky, které brání naplňování základních bytových funkcí definovaných v příloze č. 1 zákona o podpoře bydlení.

K § 6 odst. 1 písm. c)

Pracovník asistence poskytuje podporované osobě podporu a pomoc při orientaci v možnostech řešení situace domácího násilí. V případě potřeby pracovník asistence poskytuje podporované osobě potřebné informace, pomoc a doprovod při uplatnění nástrojů umožňujících vykázaní násilné osoby prostřednictvím orgánů veřejné moci (podle zákona o Policii ČR či zákona o zvláštních řízeních soudních). V případě potřeby ji odkazuje na další dostupné sociální služby, zejména na příslušná krizová centra a na intervenční centra.

K § 6 odst. 1 písm. d)

Pracovník asistence poskytuje podporované osobě podporu a pomoc v souvislosti se ztrátou vyhovujícího bydlení. Tato podpora se týká situací, kdy došlo k ukončení nájemní smlouvy a vzniku požadavku na vyklizení bytu, v němž byla dosud poskytována asistence. Pracovník asistence pomáhá s konkrétními činnostmi, jako je uvedení bytu do původního stavu, zajištění vystěhování podporované osoby a komunikace s garantem nebo vlastníkem bytu ohledně předání bytu zpět.

K § 6 odst. 1 písm. e)

Pracovník asistence poskytuje podporované osobě podporu a pomoc při hledání vyhovujícího bydlení. Tato podpora zahrnuje zejména vyhledávání nabídek nájmu vhodného bytu a navazování kontaktu s potenciálními vlastníky bytu, včetně vyjednávání podmínek souvisejících s nájemní smlouvou. Součástí podpory může být i doprovod na prohlídky bytů a pomoc při orientaci na reálném trhu s bydlením.

K § 6 odst. 1 písm. f)

Práva a povinnosti podporované osoby ohledně údržby a oprav souvisejících s užíváním bytu se řídí občanským zákoníkem a nájemní smlouvou. Činnosti asistence tedy dle konkrétní situace spočívají v pomoci se zajištěním opravy (včetně nahlášení a odstranění vad), při zpřístupnění bytu a zajišťuje součin-

nost při povinných revizích (plynu, topných zařízení, komínů) a sanačních prací (desinsekce apod.).

K § 6 odst. 2

Činnosti § 1 až § 5 mohou dle konkrétních okolností přispět k opětovnému získání vyhovujícího bydlení.

K § 7

Navrhuje se účinnost v souladu se základní účinností zákona o podpoře bydlení, k jehož provedení se vydává, a to k 1. lednu 2026.